YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
27 päivänä syyskuuta 1988 *

Asiassa 165/87,

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään oikeudellisen osaston lakimies Peter Gilsdorf, prosessiosoite Luxemburgissa oikeudellisen osaston virkamiehen Georgios Kremlisin toimisto, bâtiment Jean Monnet, Kirchberg,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen neuvosto, asiamiehenään neuvoston oikeudellisen osaston lakimies Bernhard Schloh, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan investointipankin lakiasiainosaston johtajan Jörg Käserin toimisto, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

vastaajana,

jossa vaaditaan harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja siihen liittyvän muutospöytäkirjan hyväksymisestä 7 päivänä huhtikuuta 1987 tehdyn neuvoston päätöksen 87/369/ETY (EYVL L 198, s. 1) kumoamista,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti Mackenzie Stuart, jaostojen puheenjohtajat G. Bosco, O. Due, J. C. Moitinho de Almeida ja G. C. Rodríguez Iglesias sekä

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomarit T. Koopmans, U. Everling, K. Bahlmann, Y. Galmot, R. Joliet ja T. F. O'Higgins,

julkisasiamies: C. O. Lenz,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen ja 19.5.1988 pidetyn suullisen käsittelyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 29.6.1988 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Euroopan yhteisöjen komissio on nostanut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 4.6.1987 jättämällään kannekirjelmällä ETY:n perustamissopimuksen 173 artiklan 1 kohdan nojalla kanteen, jossa vaaditaan harmonoitua tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmää koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ja siihen liittyvän muutospöytäkirjan hyväksymisestä 7 päivänä huhtikuuta 1987 tehdyn neuvoston päätöksen 87/369/ETY (EYVL L 198, s. 1) kumoamista.

2 Edellä mainittu yleissopimus, joka tuli voimaan 1.1.1988, tehtiin 14.6.1983 tulliyhteistyöneuvostossa ja sillä korvattiin 15.12.1950 tehty tavaroiden luokittelua koskeva yleissopimus (Yhdistyneiden Kansakuntien sopimussarja, osa 347, s. 127), johon yhteisön yhteinen tullitariffi perustui.

3 Komissio väittää, että kanteen kohteena olevan päätöksen oikeudellinen perusta on väärä, koska päätös komission näkemyksen mukaan kuuluu yksinomaan kauppapolitiikan alaan ja sen olisi siksi pitänyt perustua komission ehdotuksen mukaisesti yksinomaan perustamissopimuksen 113 artiklaan eikä 28, 113 ja 235 artiklaan.

4 Asiaa koskevia tosiseikkoja, menettelyn kulkua sekä asianosaisten perusteita ja väitteitä koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään

jäljempänä vain mikäli se on tarpeen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

5 Aluksi on todettava, että kanteen kohteena olevassa päätöksessä tarkoitetun yleissopimuksen pääasiallinen tavoite on ottaa käyttöön sopimuspuolten tariffi- ja tilastonimikkeistöissä sovellettava harmonoitu tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmä.

6 Jotta voidaan ratkaista, onko komission kanne perusteltu, on tutkittava neuvoston toimivaltaa tehdä kanteen kohteena oleva päätös. Tällöin on otettava huomioon kaksi näkökohtaa, joita edellä mainittu yleissopimus koskee, nimittäin tariffinimikkeistö ja tilastonimikkeistö.

7 Ensimmäisen näkökohdan osalta perustamissopimuksen 28 artiklasta, joka on "yksipuolisesta yhteisen tullitariffin tullien muuttamisesta ja kantamatta jättämisestä" tehtävien päätösten oikeudellinen perusta, sekä perustamissopimuksen 113 artiklasta, jossa määrätään, että yhteinen kauppapolitiikka perustuu yhtenäisiin periaatteisiin etenkin tullien muuttamisessa ja tullisopimusten tekemisessä, ilmenee, että kumpikaan näistä kahdesta määräyksestä ei nimenomaisesti anna neuvostolle toimivaltaa ottaa käyttöön tariffinimikkeistöä.

8 Tariffinimikkeistön käyttöönotto on kuitenkin tullien soveltamisen kannalta välttämätöntä. Ilman tavaranluokitusjärjestelmää olisi mahdotonta sijoittaa tavaroita määrättyihin tullinimikkeisiin. Koska perustamissopimuksessa ei nimenomaisesti määrätä nimikkeistön käyttöönotosta, on selvää, että neuvoston tariffimuutoksia koskevaan toimivaltaan sisältyy yhteisen tullitariffin soveltamiseen liittyvän nimikkeistön käyttöönotto ja muuttaminen.

9 Edellä esitetystä seuraa, että neuvostolla on sekä perustamissopimuksen 28 artiklan että 113 artiklan nojalla tulliasioissa yleinen toimivalta, joka on riippumaton siitä, muutetaanko yhteisen tullitariffin tulleja yksipuolisesti (28 artikla) vai tullisopimusten tai muiden yhteiseen kauppapolitiikkaan liittyvien toimenpiteiden yhteydessä (113 artikla).

10 Komission väite, että perustamissopimuksen 28 artiklan soveltamisala sisältyy 113 artiklan soveltamisalaan, on tämän vuoksi hylättävä.

11 Lisäksi voidaan todeta, että toimielimen, jonka toimivalta perustuu kahteen perustamissopimuksen määräykseen, on päätettävä toimistaan kummankin kyseessä olevan määräyksen nojalla.

12 Tämä kaksinkertainen oikeudellinen perusta on yhteisön toimielinten tulliasioissa noudattaman vakiintuneen käytännön mukainen. Sitä tukee perustamissopimuksen 28 artiklan ja 113 artiklan menettelyvaatimusten yhdenmukaistaminen Euroopan yhtenäisasiakirjassa.

13 Perustamissopimuksen 28 ja 113 artikla muodostavat näin ollen yhdessä tariffinimikkeistön käyttöönoton ja siten myös vastaavan kansainvälisen yleissopimuksen tekemisen asianmukaisen oikeudellisen perustan.

14 Tilastonimikkeistön osalta on todettava, että kanteen kohteena olevassa päätöksessä tarkoitettuun yleissopimukseen liittyvät tilastonimikkeistöt ovat "tavaranimikkeistöjä, jotka sopimuspuoli on vahvistanut tietojen kokoamiseksi tuonti- ja vientikauppatilastoja varten" (yleissopimuksen 1 artiklan c alakohta), eli yhteisön osalta ne ovat ulkomaankauppatilastoja, lukuun ottamatta yhteisön sisäisen kaupan tilastoja.

15 Toimivalta ottaa käyttöön tällainen tilastonimikkeistö annetaan perustamissopimuksen 113 artiklalla. Ulkomaankauppatilastot ja niihin liittyvä nimikkeistö ovat kauppapolitiikan välttämätön väline. Lisäksi on syytä korostaa, että 113 artiklassa oleva kauppapoliittisten toimenpiteiden luettelo ei ole tyhjentävä vaan esimerkinomainen.

16 Neuvosto väittää kuitenkin, että 235 artiklan soveltaminen oli perusteltua, koska edellä mainittu yleissopimus koski tähän artiklaan perustuvaa säädöstä, eli yhteisön ulkomaankauppatilastojen ja jäsenvaltioiden välisen kaupan tilastojen tavaranimikkeistöstä (NIMEXE) 24 päivänä huhtikuuta 1972 annettua neuvoston asetusta (ETY) N:o 1445/72 (EYVL L 161, s. 1).

17 Neuvoston väite on hylättävä. Se, että kanteen kohteena oleva päätös saattaa koskea toista toimea, joka perustuu 235 artiklaan, ei välttämättä edellytä, että tätä määräystä käytetään toimivaltaperusteena. Tällainen menettely tulee kysymykseen ainoastaan, jos asianomainen toimielin ei voi perustaa toimivaltaansa mihinkään muuhun perustamissopimuksen määräykseen (ks. asiassa 45/86, komissio v. neuvosto, 26.3.1987 annettu tuomio, Kok. 1987, s. 1493).

18 Edellä esitetystä seuraa, että neuvosto oli toimivaltainen tekemään riidan kohteena olevan päätöksen perustamissopimuksen 28 ja 113 artiklan nojalla, eikä sillä ollut syytä käyttää perusteena 235 artiklaa.

19 Kun kanteen kohteena oleva päätös tehtiin ennen Euroopan yhtenäisasiakirjan voimaantuloa, perustamissopimuksen 28 artiklassa, samoin kuin 235 artiklassa, edellytettiin neuvoston yksimielisyyttä. Esillä olevassa asiassa todettu sääntöjenvastaisuus on siten ainoastaan puhtaasti muodollinen virhe, joka ei voi tehdä säädöksestä pätemätöntä.

20 On totta, että 235 artiklassa edellytetään, toisin kuin 28 artiklassa, Euroopan parlamentin kuulemista ja että tämä kuuleminen, joka esillä olevassa asiassa pidettiin, saattaa vaikuttaa kyseisen toimenpiteen sisältöön. Kuulemisvelvoitteen laiminlyöminen tekisi kyseessä olevasta säädöksestä pätemättömän (asiassa 138/79, Roquette Frères v. neuvosto, 29.10.1980 annettu tuomio, Kok. 1980, s. 3333), mutta parlamentin kuulemista, johon neuvostolla on aina oikeus, ei kuitenkaan voida pitää lainvastaisena, vaikka se ei olekaan pakollinen.

21 Edellä esitetystä seuraa, että kanne on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

22 Työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaisesti asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Mainitun artiklan 3 kohdan mukaan tuomioistuin voi kuitenkin erityisistä syistä määrätä, että kukin asianosainen vastaa omista kuluistaan.

23 Komission kanne on hylättävä esillä olevaan asiaan liittyvissä olosuhteissa, koska todettu sääntöjen vastaisuus oli puhtaasti muodollinen. Tuomioistuin arvioi kuitenkin, että koska komission oikeudelliset perustelut suurelta osin hyväksyttiin, kukin asianosainen määrätään vastaamaan omista kuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) Kanne hylätään.

2) Kukin asianosainen vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Mackenzie Stuart Bosco Due Moitinho de Almeida

Rodríguez Iglesias Koopmans Everling

Bahlmann Galmot Joliet O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 27 päivänä syyskuuta 1988.

J.-G. Giraud
kirjaaja

A. J. Mackenzie Stuart
presidentti